70282 ـ ھەجگە كەلمىگەن كىشىلەر ئۆچۈنمۇ ئەرەپات كۈنىدە دۇئا قىلىشنىڭ پەزىلىتى بولامدۇ؟

سۇئال

ھەجگە قاتناشمىغان كىشىلەرنىڭمۇ ئەرەپات كۈنىدە دۇئاسى ئىجابەت بولامدۇ؟. بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمەن.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھادىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: ئاللاھ تائالا بەندىلەرنى ئەرەپات كۈنىدىكىدىنمۇ كۆپرەك دوزاختىن ئازات قىلىدىغان كۈن يوق، بۇ كۈندە ئاللاھ تائالا بەندىلىرىگە يېقىنلىشىدۇ، ئاندىن پەرىشتىلەرگە ماختىنىپ: ئۇلار نېمىنى مەقسەت قىلىدۇ؟، دەيدۇ. [مۇسلىم رىۋايىتى1348-ھەدىس].

ئابدۇللاھ ئىبنى ئەمىر ئىبنى ئاس رەزىيەللھۇ ئەنھۇدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مۇنداق دېگەن: دۇئانىڭ ئەڭ ياخشىسى ئەرەپات كۈنىدە قىلىنغان دۇئادۇر، مەن ۋە مەندىن ئىلگىرىكى پەيغەمبەرلەرنىڭ قىلغان ئەڭ ياخشى دۇئاسى: لائىلاھە ئىللەللاھۇ ۋەھدەھۇ لا شەرىكە لەھۇ، لەھۇل مۇلكۇ ۋەلەھۇل ھەمدۇ ۋەھۇۋە ئەلا كۇللى شەيئىن قەدىر.[تىرمىزى رىۋايىتى3585-ھەدىس. بۇ ھەدىسنى شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ "سەھىھۇتتەرغىب" ناملىق ئەسىرى 1536 ـ ھەدىسدە كەلتۈرگەن].

تەلھەتە ئىبنى ئۇبەيد ئىبنى كۇرەيز رەھىمەھۇللاھدىن مۇرسەل بايان قىلىنغان ھەدىستە: دۇئالارنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئەرەپات كۈنىدە قىلىنغان دۇئادۇر، دېيىلگەن. [ئىمام مالىك رەھىمەھۇللاھ مۇئەتتادا 500- نومۇرلۇق ھەدىستە كەلتۈرگەن. شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ "سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمى" ناملىق ئەسەر1102- نومۇرلۇق ھەدىستە كەلتۈرگەن].

ئالىملار ئەرەپات كۈنىدە قىلىنغان دۇئانىڭ پەزىلىتى ھەج قىلىش ئۆچۈن ئەرەپاتقا چىققان ھاجىلارغا خاسمۇ ياكى دۇنيادىكى بارلىق مۇسۇلمانلارنى ئۆز ئىچىگە ئالامدۇ دېگەن مەسىلىدە ئىختىلاپ قىلىشتى، كۆچلۈك قاراشتا بۇ كۈندە قىلىنغان دۇئا ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ، چۈنكى پەزىلەت بۇ كۈن ئۆچۈندۇر، شۇنداقتىمۇ ئەرەپات مەيدانىغا چىققان ھاجىلار ئورۇن بىلەن ۋاقىتنىڭ پەزىلىتىنى تاپقانلىقى ئۆچۈن ئۇ يەردە قىلىنغان دۇئا ئەلبەتتە ئەۋزەل بولىدۇ.

ئەلباجى رەھمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: دۇئالارنىڭ ئەڭ ياخشىسى ئەرەپات كۈنىدە قىلىنغان دۇئادۇر دېگەن بۇ سۆزنىڭ مەنىسى: بەرىكىتى كۆپ، ساۋابى كاتتا ۋە ئىجابەت بولۇشقا ئەڭ يېقىن زېكىر دېمەكتۇر. بۇنىڭدىن پەقەت ھاجىلار مەقسەت قىلىنىشى مۇمكىن، چۈنكى ئەرەپات كۈنىدە قىلىنغان دۇئالارنىڭ ھاجىلارغا خاس ۋە ئۇلارنىڭ ھەققىدە بولىشى توغرىدۇر. بۇ كۈننىڭ ئەرەپات كۈنى دەپ سۆيەتلىنىشى بولسا، ھاجىلارنىڭ ئەرەپاتتا قىلىدىغان ئىبادەتلىرى بىلەن سۆيەتلىنىدۇ". ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر. ["ئەل مۇنتەقا شەرھۇل مۇئەتتا"نامىلىق ئەسەر 1 ـ توم 358-بەت].

سەلەپ ئالىملىرىنىڭ بەزىسى بۇ كۈننىڭ پەزىلىتىنى باشقىلارغا بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئەرەپات كۈنىدە مەسچىتلەرگە توپلىشىپ دۇئا قىلىپ ئاللاھ تائالانى ياد ئېتىشكە رۇخسەت قىلغان. ساھابىلاردىن ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇمۇ شۇنداق قىلغان. ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھ بۇنداق قىلىشقا رۇخسەت قىلغان بولسىمۇ ئۆزى قىلمىغان.

ئىبنى قۇدامە رەھمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "قازى ئىياز ياكى قازى ئەبۇ يەئلا مۇنداق دېگەن: ئەرەپات مەيداننىدىن باشقا جايلاردا ئەرەپات كۈنىنى بىلدۈرۈش ئۈچۈن توپلانسا دۇرۇس بولىدۇ. ئەسرەم مۇنداق دەيدۇ: مەن ئەبۇ ئابدۇللاھ يەنى ئىمام ئەھمەدتىن: ئەرەپات كۈنىنى باشقىلارغا بىلدۈرۈش ئۈچۈن شەھەرلەردە مەسچىتلەرگە توپلاشسا بولامدۇ؟ دەپ سورىسام، ئىمام ئەھمەد: گۇناھ بولمايدۇ دەپ قارايمەن، چۈنكى بىر قانچە ئالىملار شۇنداق قىلغان دېگەن. ئەسرەمنىڭ ھەسەن ئەلبەسرىدىن قىلغان رىۋايىتىدە: تۇنجى قېتىم بەسرە شەھىرىدە ئەرەپات كۈنىنى كىشىلەرگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن كىشىلەرنى توپلىغان كىشى ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ دېيىلگەن. ئىمام ئەھمەد رەھمەھۇللاھمۇنداق دەيدۇ: "بۇ ئىشنى تۇنجى قېتىم ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ۋە ئەمرۇ ئىبنى ھۇرەيس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ قاتارلىقلار قىلغان".

ئىمام ئەھمەد مۇنداق دەيدۇ: "ھەسەن ئەلبەسرى، بەكىر، سابىت ۋە مۇھەممەد ئىبنى ۋاسىئ قاتارلىق ئالىملار ئەرەپات كۈنىدە كىشىلەر بىلەن بىللە مەسچىتكە ھازىر بولاتتى. بۇنداق قىلسا ھېچ گۇناھ بولمايدۇ، چۈنكى ئۇ ئاللاھ تائالانى ياد ئېتىپ، دۇئا قىلىشتۇر". بىر كىشى ئىمام ئەھمەدتىن: بۇنى سىلىمۇ قىلامىلا؟ دېگەندە، ئىمام ئەھمەد: مەن قىلمايمەن دېگەن.

بەزى رىۋايەتلەردە يەھيا ئىبنى مەئىين رەھمەھۇللاھمۇ ئەرەپات كۈنىدە كىشىلەر بىلەن بىللە مەسچىتكە ھازىر بولاتتى، دېيىلگەن. ["ئەلمۇغنى" نامىلىق ئەسەر 2-توم 129-بەت].

يۇقىرىدا بايان قىلىنغان ئەسەرلەر ئۇلارنىڭ قارىشىدا ئەرەپات كۈنىنىڭ ھاجىلارغىلا خاس ئەمەس ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. يەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن ئەرەپات كۈنىدە دۇئا قىلىش ۋە ئاللاھنى ياد ئېتىش ئۈچۈن بىر جايغا توپلاشقانلىق توغرىسىدا ھەدىس بايان قىلىنمىغانلىقى ئۈچۈن ئۆزى قىلمىغان. ئەمما بۇ توغرىدا ئىبنى ئابباس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ ۋە ئەمرۇ ئىبنى ھۇرەيس رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ قاتارلىق ساھابىلاردىن ئەسەر بولغانلىقى ئۈچۈن باشقىلارنى چەكلىمەستىنرۇخسەت قىلغان.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.